

הפרדת חברות כרטיסי האשראי: דגשים פיקוחיים למתעניינים ברכישת החברות

הפיקוח על הבנקים, בנק ישראל
מעודכן ל 18.2.18

נושאים

- רקע למכירה

- תעודות זהות של חברות כרטיסי האשראי

- החוזקות והאתגרים העיקריים של החברות

- רגולציה:

- מי יוכל לרכוש את החברות והיבטים שנוגעים לרכישה

- המודל העסקי: העמלה הצולבת, נזילות החברות, עיסוקים, הון

- תהליך מתן רישיון

- דרכי יצירת קשר עם הפיקוח על הבנקים

עד ינואר 2020 תבוצע המכירה של השליטה בחברות

לפי החוק לקידום התחרות, בנק הפועלים ובנק לאומי נדרשים למכור את האחזקה של חברות כרטיסי האשראי ישראל ורארט ולאומי קארד:

- מכירה מלאה של כל ההחזקות עד 31.1.2020.
- במידה ותוך 3 שנים מכניסת החוק (ינואר 2017) הבנקים הנפיקו לציבור לפחות 25% מהחברות וההחזקה שלהם לא עולה על 40% מאמצעי השליטה בחברה, חובת המכירה המלאה תידחה ל-31.1.2021.

מסלולי מכירה אפשריים

הבנקים יכולים לפעול במקביל במסלולים הבאים:

1. מציאת רוכש אסטרטגי לחברה

2. הנפקת מניות וביזור המניות בבורסה

– כולל אפשרות של חלוקת דיבידנד בעין

תעודת זהות של החברות- 9.2017 (במ' ש"ח)

כ.א.ל.	ישראל	לאומי קארד	
1978	1975	2000	שנת הקמה
1,633	2,678	1,868	הון עצמי (מאזני)
14.60%	19.50%	15.70%	יחס הלימות הון עצמי רובד 1
13,214	17,778	14,076	היקף נכסים (סך מאזן)
6,168	4,120	7,455	אשראי לפרטיים
3,967	2,339	5,404	מזה: אשראי פרטי נושא ריבית
73%	175%	71%	גידול באשראי לפרטיים נושא ריבית מ-2014
3.91%	3.98%	1.41%	הפרשות להפסדי אשראי (פרטיים)
683	1,384	405	אשראי מסחרי
313	1,177	100	מזה: אשראי מסחרי נושא ריבית (ללא ניכיון)
6,851	5,504	7,917	סך הכל סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים
6,062	11,743	5,830	סך כל סיכון האשראי בערבות בנקים ואחרים
2,085	3,317	2,199	מספר כרטיסים פעילים
703	744	785	מזה: כרטיסים חוץ בנקאיים
1,330	1,363	1,143	מספר עובדים
66.60%	63.48%	73.10%	יחס יעילות

נקודות חוזקה של חברות כרטיסי האשראי

- **מאגרי מידע עשירים על משקי בית ועסקים**

– יכולים לאפשר להן להתפתח ולהציע מוצרים נוספים בעלי ערך ללקוחות, ולהגביר את ההתחרות בתחום הפיננסי בכלל

- **הון עצמי גבוה וזמין**

- **ידע רגולטורי, ממשל תאגידי, ניסיון בניהול סיכונים**

- **ניסיון באשראי למשקי בית ועסקים קטנים**

- **מוניטין**

- **חדשנות - בטכנולוגיה, במוצרים ושירותים**

- **"רוח גבית" של הרגולטור בקידום הפרדה והתחרות**

אתגרים מרכזיים של חברות כרטיסי האשראי

- **היפרדות מהבנקים ובניית חלק מהיכולות באופן עצמאי**
- **בניית מודל עסקי בר קיימא**
- **גיוון מקורות הנזילות/ המימון**
- **התמודדות עם תחרות גוברת בתחום הסליקה והאשראי**
- **היערכות תפעולית לחוק לקידום התחרות**
- **שינויים מהותיים בעולם התשלומים**

זהות הרוכשים האפשריים

- הקריטריונים המרכזיים למתן היתר שליטה כוללים היבטים של יושר ויושרה, חוסן פיננסי, מבנה החזקות פשוט ושקוף, אסטרטגיית השקעה, ניסיון עסקי קודם רלוונטי, והיעדר ניגודי עניינים.

זהות הרוכשים האפשריים (2)

- **משקיעים אסטרטגיים**, כגון בנקים זרים, חברות תשלומים, גופי טכנולוגיה ועוד
- **גופים פיננסיים מהארץ**, בעלי היקף נכסים ארוכי טווח נמוך מ- 100 מיליארדי ש"ח
- **תאגידים ריאליים מהארץ**, בהם סך המכירות בשנה או האשראי נמוכים מ-6 מיליארד ₪
- **גופים פיננסיים וריאליים מחו"ל** בעלי ניסיון רלוונטי
- **קונסורציום של הגופים הנ"ל**
- **קרנות השקעה פרטיות מהארץ ומחו"ל (PE)**

קריטריונים לרוכשי גרעין שליטה

ככל שמהמכירה לא תהיה באמצעות ביזור מלא של המניות בבורסה אלא באמצעות מכירה לגרעין שליטה, הרוכשים:

- ידרשו להחזיק **גרעין שליטה של לפחות 30%** מהון החברה
 - יוכלו לשעבד את המניות העודפות וכן לא יותר מ- **10% ממניות הגרעין**
- מימון אמצעי השליטה:** הרוכשים יוכלו לגייס אשראי למימון הרכישה, אולם לא מהבנק המוכר; או לגייס חוב באג"ח

היבטים רגולטוריים

- הפיקוח על הבנקים מסייע בהפרדת החברות ותומך בהתבססותן כגופים פיננסיים ותחרותיים

היבטים רגולטוריים (2)

- **העמלה הצולבת:**

– מתווה סופי לעמלה הצולבת לשנים הקרובות יפורסם בקרוב

- **נזילות החברות \ מקורות מימון:**

– **הפיקוח פועל לצמצום הצורך בנזילות הנדרשת לחברות כנגד**

כרטיסים בנקאיים

– **מקורות נזילות:**

- **גיוס קווי אשראי מבנקים.** הפיקוח פועל להקלת מגבלות שתגדיל את

זמינות המקורות ותסייע לחברות כרטיסי האשראי בעלות המקורות

- **גיוס אג"ח מהציבור,** תחת מגבלות החוק (2.5 עד 5 מיליארדי ₪)

- **גיוס מקורות מגופים מוסדיים**

היבטים רגולטוריים (3)

- **גיוון פעילויות ומקורות הכנסה:**

– לאחר הפרדת החברות הן לא יהיו תאגיד עזר בנקאי ויוכלו לכן לעסוק במגוון רחב יותר של תחומי פעילות, באישור המפקח על הבנקים; לחילופין-

- **קבלת רישיון בנק**

– חברות כרטיסי אשראי תוכלו לקבל רישיון בנק בתהליך מזורז ולהתחיל לגייס פיקדונות. הרגולציה של הבנק החדש תותאם לגודל, לפעילות שתוגדר ולסיכונים

היבטים רגולטוריים (4)

• פעילות דיגיטלית- הקלות נוספות

• במהלך השנה האחרונה נקבעו הקלות לחברות כרטיסי אשראי

- לדוגמא: פתיחת חשבון לעסק קטן מרחוק באמצעות דיגיטליים.
- בקרוב - דפי פירוט דיגיטליים – כתמיכה בהתייעלות וצמצום עלויות.
- בקרוב - הרחבת האפשרות למיקור חוץ.

• דרישות הון:

- הופחתו דרישות הלימות ההון ביחס לבנקים גדולים וקטנים (הון ליבה של 8.5% והון כולל של 11.5%).

היבטים רגולטוריים (5)

- **מדיניות דיבידנד**

- **לפני הרכישה – החברות העומדות למכירה רשאיות לחלק דיבידנד וכן לקבוע מדיניות חלוקת דיבידנד על בסיס קבוע באישור הפיקוח על הבנקים**
- **אחרי הרכישה – תתאפשר מדיניות חלוקת דיבידנד בהתאם לתוכנית האסטרטגית ופרופיל הסיכונים ובאישור הפיקוח על הבנקים**

היבטים רגולטוריים (6)

- **תהליך בחינת המועמדים**

- התהליך ימשך כארבעה חודשים ממועד אישור השלמת מסירת החומרים הדרושים לפיקוח על הבנקים

- **ליצירת קשר עם הפיקוח על הבנקים**

- סימה שפיצר, ראש יחידת רישוי ובנקים חדשים
- מייל: LicensingApplications@boi.org.il
- טלפון: 02-6552402

פרטים נוספים

- פרטים נוספים על קריטריונים לקבלת היתר שליטה בסולק / בחברת כרטיסי אשראי ותהליך מתן היתר ניתן למצוא באתר בנק ישראל